

Sveučilište u Rijeci
FAKULTET ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU

**PRAVILNIK
O SIGURNOSTI INFORMACIJSKIH SUSTAVA
FAKULTETA ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU**

Opatija, 3. prosinca 2018.

Na temelju članka 14. Statuta Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu – pročišćeni tekst od 30. listopada 2015. godine, a sukladno Prijedlogu sigurnosne politike informacijskih sustava članica CARNet-a, dekanica Fakulteta za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu, prof. dr. sc. Dora Smolčić Jurdana, donosi

**PRAVILNIK
O SIGURNOSTI INFORMACIJSKIH SUSTAVA
FAKULTETA ZA MENADŽMENT U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU**

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

- (1) Ovim se Pravilnikom uređuje sigurnost upravljanja informacijskim sustavima na Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu u Opatiji (u daljnjem tekstu: Fakultet), definiraju prihvatljivi načini ponašanja i jasna raspodjela uloga i odgovornosti svih čimbenika informacijskog sustava.
- (2) Novi zaposlenici dužni su se upoznati s njegovim odredbama prilikom zapošljavanja, a studenti prilikom otvaranja korisničkih računa.
- (3) Pravila rada i ponašanja koja su definirana sigurnosnom politikom odnose se na:
  - svu računalnu opremu koja se koristi u prostorima Fakulteta,
  - administratore informacijskih sustava,
  - korisnike, među koje spadaju: zaposlenici, vanjski suradnici, studenti,
  - vanjske tvrtke koje po ugovoru rade na održavanju opreme ili softvera.

II. ORGANIZACIJA UPRAVLJANJA SIGURNOŠĆU

Članak 2.

- (1) Osobe koji se u radu koriste računalima dijele se na davatelje i korisnike informatičkih usluga.
- (2) Davateljima informatičkih usluga smatraju se profesionalci koji brinu o radu računala, mreže i informacijskih sustava.
- (3) Korisnici informatičkih usluga su osobe koje se u svom radu ili učenju služe računalima, proizvode dokumente ili unose podatke, ali ne odgovaraju za instalaciju i konfiguraciju softvera, niti za ispravan i neprekidan rad računala i mreže.
- (4) Korisnici informatičkih usluga dužni su:
  - pridržavati se pravila prihvatljivog korištenja, to jest ne koristiti računala za radnje koje nisu u skladu sa važećim zakonima, etičkim i moralnim normama, Etičkim kodeksom Sveučilišta u Rijeci i Pravilnikom o sigurnosti Fakulteta,
  - koristiti službenu elektroničku poštu Fakulteta kao službeno sredstvo komunikacije,
  - izabrati kvalitetnu zaporku i povremeno je mijenjati,
  - prijaviti svaki sigurnosni incident Službi za informatičku potporu,
  - ukoliko korisnici u svom radu proizvode podatke i dokumente, odgovorni su za vjerodostojnost tih podataka, te za njihovo čuvanje kao i za izradu sigurnosnih kopija podataka.
- (5) Korisnicima je zabranjeno:
  - isključivanje i ometanje rada sustava za nadzor, upravljanje i zaštitu računala,
  - neovlašteno kopiranje materijala na računalo koji je zaštićen pravom intelektualnog vlasništva, kopiranje zaštićenih fotografija, tekstova, filmova, glazbe, programa ...
  - namjerno unošenje zloćudnih programa u mrežne sustave i poslužitelje (virusi, crvi, trojanjski konj),
  - odavanje svoje zaporke drugim osobama ili dopuštanje uporabe vlastitog korisničkog računa (user account) drugim osobama, neovisno o tome jesu li te osobe djelatnici Fakulteta,

- namjerno uzrokovanje sigurnosnih incidenata koje uključuje, ali nije ograničeno na postupanje podacima koji nisu namijenjeni korisniku ili uporabu korisničkog računala, za koji korisnik nema dozvolu za uporabu,
- neovlašteno konfiguriranje ili onemogućavanje rada mrežne i komunikacijske opreme,
- neovlašteno mijenjanje/dodavanje hardverske konfiguracije sustava ili dijela sustava (računala),
- zaobilaženje autentifikacije i sigurnosnih mjera za pristup bilo kojem dijelu IT sustava,
- neovlašteno mijenjanje sigurnosnih postavki računala i komunikacijskih uređaja,
- neovlašteno instaliranje programa,
- instaliranje i uporaba softvera na način da se krše prava intelektualnog vlasništva,
- korištenje neovlaštenih programa koji ne zahtijevaju instalaciju („portabilnih aplikacija“) na računalu,
- slanje poruka koje sadrže podatke ili informacije protivno važećim pravilima Fakulteta,
- slanje poruka nedoličnog, lažnog i uvredljivog sadržaja te poruka s obmanjujućim sadržajem,
- uznemiravanje putem elektroničke pošte u bilo kojem obliku,
- slanje ili prenošenje sadržaja koji nude usluge ili proizvode u obliku lančanih pisama
- lažno predstavljanje ili davanje korisničkog imena i zaporke drugoj osobi, čime se omogućuje lažno predstavljanje
- uporaba računala i komunikacijskih uređaja za neautorizirani pristup drugim računalima, mreži ili komunikacijskim uređajima preko interneta ili ometanje drugih računala na internetu

Članak 3.

Dokumenti u elektroničkom obliku smatraju se službenim dokumentima na isti način kao i dokumenti na papiru, pa treba osigurati njihovo čuvanje i pristup samo ovlaštenim osobama.

Članak 4.

- (1) Svaka aplikacija koju Fakultet koristi za obradu podataka, a koja je od vitalne važnosti za Fakultet ili njegov dio, mora imati glavnog korisnika.
- (2) Glavnog korisnika aplikacije određuje dekan na temelju specifičnosti pojedine aplikacije i odgovornosti zaposlenika.
- (3) Glavni korisnik je u pravilu voditelj određene ustrojbene jedinice ili nositelj nekog projekta.
- (4) Zaposlenici kojima je glavni korisnik nadređen unose podatke i odgovaraju za vjerodostojnost tih podataka.
- (5) Glavni korisnik odgovaran je za provjeru ispravnosti podataka, za provjeru ispravnosti i sigurnosti aplikacije, za dodjelu dozvola za pristup podacima i za mjere sprečavanja izmjene podataka od strane neautoriziranih osoba.
- (6) Glavni korisnik kontaktira proizvođača aplikacije i dogovara isporuku novih verzija, traži ugradnju sigurnosnih mehanizama itd.

Članak 5.

- (1) Za fizičku sigurnost informacijskog sustava brine se Služba za informatičku potporu. Ostali djelatnici zaduženi za fizičku sigurnost objekata (domar i sl.) dužni su surađivati s Službom za informatičku potporu.
- (2) Ekipa za hitne intervencije koju čine djelatnici Službe za informatičku potporu poduzimaju radnje uz pomoć kojih otklanjaju posljedice incidenta na najbrži mogući način.
- (3) U slučaju teškog incidenta voditelj Službe za informatičku potporu sačinjava izvješće o sigurnosnoj situaciji.
- (4) Voditelj službe za informatičku potporu treba izraditi i održavati kontakt listu s imenima, brojevima telefona, e-mail adresama osoba kojima se prijavljuju incidenti, od kvarova mrežne opreme, sporosti ili nedostupnosti mrežnih usluga i podataka, do povreda pravila sigurnosne politike ili zakonskih odredbi.

Članak 6.

Voditelj službe predlaže pravilnike, organizira nadzor rada mreže i servisa, organizira obrazovanje korisnika i administratora, komunicira s upravom, sudjeluje u donošenju odluka o nabavi računala i softvera, te sudjeluje u razvoju softvera, kako bi osigurao da se poštuju pravila iz sigurnosne politike.

III. ADMINISTRIRANJE RAČUNALA

Članak 7.

- (1) Davatelji usluga dužni su administrirati računala i mrežnu opremu u skladu s pravilima struke, brinući istovremeno o funkcionalnosti i sigurnosti.
- (2) Svako računalo mora imati administratora, koji odgovara za instalaciju i konfiguraciju softvera.
- (3) Računala se moraju konfigurirati na taj način da budu zaštićena od napada izvana i iznutra, što se osigurava instaliranjem softverskih zakrpi po preporukama proizvođača, listama pristupa, filtriranjem prometa i drugim sredstvima.
- (4) Posebnu pažnju administratori su dužni posvetiti opremi koja obavlja ključne funkcije ili sadrži vrijedne i povjerljive informacije koje treba štiti od neovlaštenog pristupa.
- (5) Davatelji informatičkih usluga ne smiju administrirati računala i mrežnu opremu koja je u vlasništvu privatnih i poslovnih korisnika.

Članak 8.

- (1) Administratori računala svakodnevno prate rad sustava, čitaju dnevničke zapise i provjeravaju rad servisa. Zadaća je administratora i nadgledanje rada korisnika, kako bi se otkrile nedopuštene aktivnosti.
- (2) Administratori su dužni prijaviti incidente Službi za informatičku potporu, te pomoći pri istrazi i uklanjanju problema. Incidenti se dokumentiraju kako bi se pomoglo u nastojanju da se izbjegnu slične situacije u budućnosti.
- (3) Ukoliko je incident ozbiljan i uključuje kršenje zakona, prijavljuju se CARNet-ovom CERT-u.
- (4) Davatelji usluga dužni su u svome radu poštivati privatnost ostalih korisnika i povjerljivost informacija s kojima dolaze u dodir pri obavljanju posla te moraju potpisati izjavu o čuvanju povjerljivih informacija.

IV. UPRAVLJANJE MREŽOM

Članak 9.

- (1) Upravljanje mrežom, konfiguriranje mrežnih uređaja, dodjeljivanje mrežnih adresa, kreiranje virtualnih LAN-ova, te ostale poslove pri upravljanju mrežom vrši Služba za informatičku potporu.
- (2) Voditelj Službe za informatičku potporu može ovisno o raspoloživim kadrovskim resursima, imenovati odgovornu osobu za rad mreže.

Članak 10.

- (1) Zahtjev za priključivanje računala na mrežu daje se isključivo Službi za informatičku potporu koji provodi daljnje korake za priključivanje računala na mrežu.
- (2) Služba za informatičku potporu je dužna voditi Popis mrežnih priključaka i umreženih uređaja, uključujući i prenosiva računala. Administratori CARNet-ovih poslužitelja dužni su voditi Popis javnih adresa računala.

Članak 11.

- (1) Fakultet je dužan izraditi poseban pravilnik za spajanje na mrežu gostujućih računala, koja donose sa sobom vanjski suradnici, predavači, poslovni partneri, serviseri.
- (2) Gostujuća računala smiju se priključiti na lokalnu mrežu samo na za to predviđenim mjestima u tzv. *zelenoj zoni* (informatičke učionice i predavaonice).
- (3) Za korištenje bežičnih mrežnih resursa, Služba za informatičku potporu će izraditi poseban dokument kojim će se definirati uvjeti i načini korištenja tih resursa, metode enkripcije i autentifikacije uređaja i korisnika, te ostale sigurnosno važne postavke.

V. INSTALACIJA I LICENCIRANJE SOFTVERA

Članak 12.

- (1) Korištenje ilegalnog softvera predstavlja povredu autorskog prava i intelektualnog vlasništva.

- (2) Instaliranje softvera i njegovo licenciranje vrši Služba za informatičku potporu.
- (3) Korisnik koji ima potrebu za nekim programom, mora se obratiti ovlaštenoj osobi i zatražiti, uz obrazloženje, nabavu i instalaciju.
- (4) Služba za informatičku potporu dužna je voditi Popis licenciranog softvera. Ovaj popis sadržava naziv softvera, broj licenci, podatke o korisniku i ostale relevantne informacije o pojedinom softveru.

VI. KORIŠTENJE RAČUNALNE OPREME FAKULTETA

Članak 13.

- (1) Računalna oprema koja pripada Fakultetu daje se korisnicima na raspolaganje radi obavljanja poslova vezanih uz redovno poslovanje Fakulteta, i nije ju dopušteno koristiti za obavljanje privatnih poslova korisnika.
- (2) Fakultet zadržava pravo nadzora nad načinom korištenja računalne opreme.

Članak 14.

Privatna računala i računalnu opremu nije dopušteno priključivati na fiksnu računalnu mrežu Fakulteta.

Članak 15.

- (1) Računala i računalnu opremu nije dopušteno iznositi izvan prostora Fakulteta bez ovjerene potvrde o korištenju opreme izvan Fakulteta koju izdaje Služba za informatičku potporu.
- (2) Korisnici koji opremu koriste izvan prostora Fakulteta odgovorni su za tu opremu kao i za sve posljedice koje proizlaze iz korištenja iste.

Članak 16.

- (1) Nedoзвоljenim se smatra svako korištenje računala na način koji bi doveo do povrede važećih zakona, propisa ili etičkih normi, a mogao bi izazvati materijalnu ili nematerijalnu štetu za Fakultet.
- (2) Lakšim oblicima nedozvoljenog korištenja računala i opreme smatra se:
  - ograničena uporaba nelicenciranog softvera,
  - skidanje (download) autorski zaštićenih datoteka bez plaćanja naknade ako su iste javno dostupne,
  - skidanje (download) i(ili) distribucija sadržaja koji nije primjeren akademskoj zajednici (pornografija i sl.),
  - slanje masovnih poruka, bile one komercijalne prirode ili ne, čime se nepotrebno troše mrežni resursi,
  - samovoljna instalacija softvera,
  - korištenje neprihvatljivih aplikacija i servisa zbog kojih se narušava sigurnost informacijskih sustava, nepotrebno troše mrežni resursi ili se nanosi bilo kakva materijalna i/ili nematerijalna šteta Fakultetu,
  - korištenje računala Fakulteta i ostalih informatičkih resursa Fakulteta u svrhe koje nisu u skladu s Etičkim kodeksom Sveučilišta u Rijeci.
- (3) Težim oblicima nedozvoljenog korištenja računala i opreme smatra se:
  - preuzimanje tuđeg identiteta (korištenje opreme s tuđim korisničkim računom, slanje elektroničke pošte pod tuđim imenom, kupovanje preko interneta s tuđom kreditnom karticom itd.),
  - provaljivanje na druga računala,
  - traženje ranjivosti i sigurnosnih propusta; korisnik ne smije samoinicijativno skenirati računala, probijati zaporke ili na bilo koji način istraživati sigurnosne propuste na računalima, bilo da ona pripadaju Fakultetu ili ne,
  - napad uskraćivanjem resursa na druga računala,
  - vrijeđanje i ponižavanje ljudi u internetskoj komunikaciji po vjerskoj, rasnoj, nacionalnoj ili nekoj drugoj pripadnosti,
  - korištenje mrežnih resursa Fakulteta na način priključivanja vlastitih – privatnih računala na računalnu mrežu Fakulteta.

Članak 17.

- (1) Fakultet zadržava pravo procjene prihvatljivog korištenja računalne opreme.
- (2) Uprava Fakulteta će sankcionirati neprihvatljive oblike korištenja računalne opreme na Fakultetu sukladno težini neprihvatljivog korištenja, a na temelju procjene/mišljenja Povjerenstva za sigurnost.
- (3) Korisnici informatičkih resursa i opreme dužni su upozoriti upravu Fakulteta na svaki oblik neprihvatljivog ponašanja korisnika, a prvenstveno su dužni svojim primjerom pozitivno utjecati na promicanje prihvatljivog ponašanja ostalih korisnika.

VII. FIZIČKA SIGURNOST KLJUČNIH DIJELOVA IT SUSTAVA

Članak 18.

Prostor na ustanovi dijeli se na dio koji je otvoren za javnost, prostor u koji imaju pristup samo zaposleni, te prostore u koje pristup imaju samo grupe zaposlenih, ovisno o vrsti posla koji obavljaju.

Članak 19.

- (1) Oprema koja obavlja kritične funkcije, neophodne za funkcioniranje informacijskog sustava ili sadržava povjerljive informacije, fizički se odvaja u prostor u koji je ulaz dozvoljen samo ovlaštenim osobama.
- (2) Kritična oprema nalazi se u onim prostorijama u kojima su smješteni poslužitelji Fakulteta, središnji razvod računalne mreže, sigurnosni vatrozid i ostala oprema neophodna za nesmetano funkcioniranje informacijskog sustava.
- (3) Kritična oprema treba biti zaštićena od problema s napajanjem električnom energijom, poplava, požara i sl. te treba poduzeti mjere da se oprema i informacije zaštite i da se osigura što brži oporavak. U sigurnim zonama i u njihovoj blizini ne smiju se držati zapaljive i eksplozivne tvari.

Članak 20.

U navedene prostorije pristup nije dozvoljen osobama koje nisu korisnici usluga ni studentima, a dozvoljen je samo onim osobama koje je ovlastilo dekan Fakulteta.

Članak 21.

- (1) Povremeno se mora dopustiti pristup osobama iz vanjskih tvrtki ili ustanova, radi servisiranja, održavanja, podrške, obuke, zajedničkog poslovanja, konzultacija itd.
- (2) Fakultet može u ugovore s vanjskim tvrtkama ugraditi odredbe kojima obavezuje poslovne partnere na poštivanje sigurnosnih pravila.
- (3) Ugovorom će se regulirati pristup, čime se podrazumijeva pristup prostorijama, pristup opremi ili logički pristup povjerljivim informacijama. Treću stranu treba obavezati na čuvanje povjerljivih informacija s kojima dođu u dodir pri obavljanju posla.
- (4) Fakultet može zahtijevati da svaka osoba koja pristupa povjerljivoj opremi, sigurnoj zoni ili osjetljivim informacijama potpiše izjavu o čuvanju povjerljivih informacija.

Članak 22.

- (1) Ako u sigurnu zonu radi potrebe posla ulaze osobe koje nemaju ovlasti, mora im se osigurati pratnja. Strana osoba može se ostaviti da obavi posao u zaštićenom prostoru samo ako je osiguran video nadzor.
- (2) Ukoliko se vanjskoj tvrtki prepušta održavanje opreme i aplikacija s povjerljivim podacima, Fakultet će od vanjske tvrtke zatražiti popis osoba koje će dolaziti u prostorije Ustanove radi obavljanja posla. U slučaju zamjene izvršitelja, vanjska tvrtka dužna je na vrijeme obavijestiti Fakultet.
- (3) Fakultet zadržava pravo da osobama koje se predstavljaju kao djelatnici vanjskih tvrtki uskrati pristup ukoliko nisu na popisu ovlaštenih djelatnika.

VIII. SIGURNOST OPREME

Članak 23.

Fakultet dijeli svu aktivnu i pasivnu opremu u grupe prema zadaćama:

- zona javnih servisa (tzv. demilitarizirana zona) – oprema koja obavlja javne servise (DNS poslužitelj, poslužitelj mrežnih stranica, poslužitelj elektroničke pošte itd.),
- intranet je privatna mreža Fakulteta, sačinjavaju je poslužitelji internih servisa, osobna računala zaposlenih, računalne učionice te komunikacijska oprema lokalne mreže,
- extranet je proširenje privatne mreže otvoreno mobilnim korisnicima, poslovnim partnerima ili povezuje izdvojene lokacije; veze lokalnih baza podataka sa središnjim poslužiteljima, (LDAP, ISVU, X-ice, baze knjižnice) i sl.

Članak 24.

- (1) Fakultet je obavezan održavati popis sve računalne opreme, s opisom ugrađenih komponenti, inventarskim brojevima itd.
- (2) Fakultet je dužan osoblju CARNeta dozvoliti pristup opremi u vlasništvu CARNeta koja se nalazi na Fakultetu.

Članak 25.

Služba za informatičku potporu je dužna održavati popis ovlaštenih osoba koje imaju pristup u sigurne zone. U pravilu su to samo zaposlenici koji administriraju mrežnu i komunikacijsku opremu i poslužitelje ključnih servisa. Oni ulaze u sigurne zone samo kada treba ukloniti zastoje, obaviti servisiranje opreme.

IX. OSIGURANJE NEPREKIDNOSTI POSLOVANJA

Članak 26.

- (1) Kako bi se sačuvali podaci u slučaju nezgoda, kvarova na sklopovlju, požara ili ljudskih grešaka, neophodno je redovito izrađivati rezervne kopije svih podataka važnih za održavanje vitalnih funkcija informacijskog sustava i sklopovlja.
- (2) Prethodni stavak prvenstveno se odnosi na kopije sustava središnjih poslužitelja i podataka o konfiguraciji softvera neophodnog za funkcioniranje mreže.

Članak 27.

- (1) Za izradu rezervnih kopija podataka središnjih poslužitelja zadužen je CARNet sistem inženjer koji administrira te poslužitelje. Za neprekidnost rada središnjeg poslužitelja odgovoran je administrator istog poslužitelja.
- (2) Za izradu rezervnih kopija podataka važnih za održavanje vitalnih mrežnih funkcija i računala važnih za podršku korisnicima, nadležna je osoba iz RC-a koju imenuje voditelj sigurnosti.

Članak 28.

- (1) Fakultet je dužan izraditi zaseban dokument u kojem se definiraju procedure za izradu rezervnih kopija, imenuju odgovorne osobe, određuje potrebna oprema, te prostor za čuvanje kopija.
- (2) Radi osiguranja neprekinutosti poslovanja, Fakultet je dužan razraditi procedure za oporavak kritičnih sustava te ih čuvati u pismenom obliku, kako bi u slučaju zamjene izvršitelja novozaposleni djelatnici mogli brzo reagirati u slučaju nesreće.
- (3) Osobe zadužene za izradu rezervnih kopija su dužne povremeno provjeravati upotrebljivost rezervnih kopija podataka, te izvode vježbe oporavka sustava. Vježbe se ne izvode na produkcijskim računalima, već na rezervnoj opremi, u laboratorijskim uvjetima.

X. NADZOR NAD INFORMACIJSKIM SUSTAVIMA

Članak 29.

- (1) Ustanova zadržava pravo nadzora nad instaliranim softverom i podacima koji su pohranjeni na umreženim

računalima, te nad načinom korištenja računala.

(2) Nadzor se smije provoditi radi:

- osiguranja integriteta, povjerljivosti i dostupnosti informacija i resursa,
- provođenja istrage u slučaju sumnje da se dogodio sigurnosni incident,
- provjere da li su informacijski sustavi i njihovo korištenje usklađeni sa zahtjevima sigurnosne politike.

(3) Nadzor smiju obavljati samo osobe koje je Fakultet za to ovlastio.

(4) Pri provođenju nadzora ovlaštene osobe dužne su poštivati privatnost i osobnost korisnika i njihovih podataka. No u slučaju da je korisnik prekršio pravila sigurnosne politike, ne može se više osigurati povjerljivost informacija otkrivenih u istrazi, te se one mogu koristiti u stegovnom ili sudskom postupku.

Članak 30.

(1) Korisnici su dužni pomoći osobama zaduženim za nadzor informacijskih sustava, na taj način što će im pružiti sve potrebne informacije i omogućiti im pristup prostorijama i opremi radi provođenja nadzora.

(2) Isto vrijedi i za administratore računala i pojedinih servisa, koji su dužni specijalistima za sigurnost pomagati pri istrazi.

(3) Pristup uključuje:

- pristup na razini korisnika ili sustava svoj računalnoj opremi,
- pristup svakoj informaciji, u elektroničkom ili tiskanom obliku, koja je proizvedena ili spremljena na opremi Fakulteta, ili oprema Fakulteta služi za njezin prijenos,
- pristup radnom prostoru (uredu, sigurnoj zoni itd.),
- pravo na interaktivno nadgledanje i bilježenje prometa na mreži Fakulteta.

Članak 31.

Zaposlenika koji se ogлуši na pravila o nadzoru može se disciplinski kazniti ili mu uskratiti prava korištenja CARNetove mreže i njezinih servisa.

XI. ZAPORKE

Članak 32.

(1) Svi zaposlenici Fakulteta, suradnici i studenti koji u svome radu koriste računala dužni su pridržavati se u nastavku navedenih pravila korištenja zaporki, dok su ih administratori dužni tehnički ugraditi u sve sustave koji to omogućavaju.

(2) Minimalna dužina zaporke mora biti osam znakova. Za zaporku se ne smije koristiti riječi iz rječnika, niti imena bliskih osoba, ljubimaca, datume. U zaporki treba izmiješati mala i velika slova s brojevima

(3) Korisnici su odgovorni za svoju zaporku i ni u kom je slučaju ne smiju otkriti, čak ni administratorima sustava. Korisnik je odgovoran za tajnost svoje zaporke, te mora naći način da je sakrije.

Članak 33.

(1) Na računalima koja spadaju u zonu visokog rizika administratori su dužni konfigurirati sustav na taj način da se korisnički račun zaključa nakon tri neuspjela pokušaja prijave.

(2) Administratori su dužni konfigurirati autentikaciju tako da zaporke zastare nakon 90 dana, te onemogućiti korištenje zaporki koje su već potrošene, ako sustav to dozvoljava.

(3) Prilikom provjere sustava sigurnosni tim može ispitati da li su korisničke zaporke u skladu s navedenim pravilima.

(4) Korisnici koji se ne pridržavaju navedenih pravila ugrožavaju sigurnost informacijskog sustava. U slučaju ponovljenog ignoriranja ovih pravila Fakultet može stegovno djelovati ili postaviti zaposlenika na radno mjesto na kojem je manja mogućnost ugrožavanja integriteta i sigurnosti sustava i podataka.

XII. ANTIVIRUSNA ZAŠTITA I ZAŠTITA OD SPAMA

Članak 34.

- (1) Zaštita od virusa je obavezna, a provode je davatelji informatičkih usluga nadležni za pojedini dio sustava, i to na:
  - poslužiteljima elektroničke pošte – ovlaštenu CARNet sistem inženjeri,
  - na internim poslužiteljima Fakulteta – djelatnici Službe za informatičku potporu ili CARNet sistem inženjeri,
  - svakom osobnom računalu korisnika – djelatnici Službe za informatičku potporu.
- (2) Osobe koje provode zaštitu od virusa nisu dužne čuvati elektronske poruke korisnika zaražene virusima.

Članak 35.

- (1) Osobe koje provode antivirusnu zaštitu dužne su instalirati antivirusne programe na sva korisnička računala i namjestiti ih tako da se izmjene u bazi virusa automatski propagiraju s središnje instalacije ili s vanjskog poslužitelja, bez aktivnog sudjelovanja korisnika.
- (2) Korisnici ne smiju samovoljno isključiti protuvirusnu zaštitu na svome računalu. Ukoliko iz nekog razloga moraju privremeno zaustaviti protuvirusni program, korisnici moraju zatražiti dozvolu od Službe za informatičku potporu.

Članak 36.

- (1) Administratori poslužitelja elektroničke pošte dužni su postaviti poslužitelje tako da prilikom primanja poruka konzultira baze podataka koje sadrže popise poslužitelja koji su otvoreni za odašiljanje (open relay), te baza s adresama poznatih «spamera». Pošta koja dolazi s tako pronađenih adresa neće se primiti.
- (2) Osobe koje provode zaštitu od spama nisu dužne čuvati spam - poruke poslane korisnicima.

XIII. RJEŠAVANJE SIGURNOSNIH INCIDENATA

Članak 37.

- (1) Svaki zaposlenik, student ili suradnik Fakulteta dužan je prijavljivati sigurnosne incidente, poput usporenog rada servisa, nemogućnosti pristupa, gubitka ili neovlaštene izmjene podataka, pojave virusa itd.
- (2) Služba za informatičku potporu treba izraditi i održavati kontakt listu osoba kojima se prijavljuju problemi u radu mreže, mrežnih servisa i mrežne opreme, te obrazac za prijavu incidenta. Kontakt listu treba objaviti je na internim web stranicama Fakulteta.
- (3) Svaki incident se dokumentira. Uz obrazac za prijavu incidenta, dokumentacija sadrži i obrazac s opisom incidenta i poduzetih mjera pri rješavanju problema.

Članak 38.

- (1) Izvještaji o incidentima smatraju se povjerljivim dokumentima, spremaju se na sigurno mjesto i čuvaju 10 godina, kako bi mogli poslužiti za statističke obrade kojima je cilj ustanoviti najčešće propuste radi njihova sprečavanja, ali isto tako i kao dokazni materijal u eventualnim stegovnim ili sudskim procesima.
- (2) Ozbiljniji incidenti prijavljuju se CARNetovom CERT-u, preko obrasca na web stranici www.cert.hr

Članak 39.

- (1) Administratori smiju pratiti korisničke procese. Ako sumnjaju da se računalo koristi na nedozvoljen način, mogu izlistati sadržaj korisničkog direktorija, ali ne smiju provjeravati sadržaj korisničkih podatkovnih datoteka (na pr. dokumenata ili e-mail poruka).
- (2) Daljnju istraga može se provesti samo ako je prijavljena Povjerenstvu za sigurnost, uz poštovanje slijedećih pravila:
  - istragu provodi jedna osoba, ali uz prisutnost svjedoka kako bi se omogućilo svjedočenje o poduzetim radnjama,
  - informacijski sustav treba sačuvati u zatečenom stanju, odnosno ne smiju se učiniti izmjene koje bi otežale ili onemogućile dijagnosticiranje,

- neophodno je napraviti kopiju zatečenog stanja (na pr. na traku, CD...), po mogućnosti na takav način da se ne izmijene atributi datoteka (na Unixu naredbom dd),
  - dokumentira se svaka radnja, tako da se ponavljanjem zabilježenih akcija može rekonstruirati tijek istrage,
  - o istrazi se napiše izvješće, kako bi u slučaju potrebe dokumenti mogli poslužili kao dokaz u eventualnim stegovnim ili sudskim procesima,
  - izvješća o incidentu smatraju se povjerljivim dokumentima i čuvaju se na taj način da im pristup imaju samo ovlaštene osobe.
- (3) Fakultet može objavljivati statističke podatke o sigurnosnim incidentima, bez otkrivanja povjerljivih i osobnih informacija.

Članak 40.

- (1) Svrha je istrage da se odredi uzrok nastanka problema, te da se iz toga izvuku zaključci o tome kako spriječiti ponavljanje incidenta, ili se barem bolje pripremiti za slične situacije. Ako je uzrok sigurnosnom incidentu bio ljudski faktor, protiv odgovornih se može pokrenuti stegovni postupak.
- (2) Fakultet može osobama odgovornim za sigurnosni incident zabraniti fizički pristup prostorijama ili logički pristup podacima.
- (3) Ukoliko je incident izazvao zaposlenik vanjske tvrtke, Fakultet može zatražiti od vanjske tvrtke da ga ukloni sa liste osoba ovlaštenih za obavljanje posla na ustanovi. U slučaju teže povrede pravila sigurnosne politike, Fakultet može raskinuti ugovor s vanjskom tvrtkom.

XIV. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom objave na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Fakulteta.

KLASA: 003-05/18-01/07
URBROJ: 2156/24-18-01-01
Opatija, 3. prosinca 2018.

Dekanica
prof. dr. sc. Dora Smolčić Jurdana

Ovaj Pravilnik objavljen je na oglasnoj ploči Fakulteta dana 10. prosinca 2018. godine te je istoga dana stupio na snagu.